Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

2023 ЙИЛ — ИНСОНГА ЭЪТИБОР ВА СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2023 йил 25 октябрь, № 227 (8570) Чоршанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ОДДИЙ ОДАМЛАР БИЛАН КЎПРОҚ МУЛОҚОТ АСОСИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ҚАРОРЛАР ИСТИҚБОЛЛИ БЎЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 24 октябрь куни ҳудудлар ривожи, аҳоли турмуши билан танишиш мақсадида Қашқадарё вилоятига келди. Ташриф давомида саноат корхоналари, таълим ва тиббиёт муассасалари фаолияти, маҳаллалар ҳаёти билан танишилди.

Давлатимиз раҳбари бутун фаолияти давомида ҳар бир соҳа бўйича бевосита жойларга чиқиб, халқ билан мулоқот қилиб, аҳоли ҳаётидан келиб чиқиб иш юритади. Мамлакатимиз ҳудудларига ташрифлардан асосий мақсад — қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини кўтариш, туманларни саноатлаштириш, иш ўринларини кўпайтириш, ижтимоий шароитларни яхшилаш.

Бу жиҳатлар Қашқадарё вилоятига ташрифда ҳам намоён. Давлатимиз раҳбари дастлаб "Sulton Tex Group" кластерининг тўқимачилик корхонаси фаолияти билан танишди.

Бу корхона умумий қиймати 8 миллион 200 минг долларлик лойиҳа эвазига ўтган йили ишга тушган. Замонавий технология ва ускуналар самарасида йилига 5 миллион дона тикув-трикотаж маҳсулотлари тайёрлаш қуввати яратилган.

Эътиборлиси, кластер "янги маҳсулот — янги давлат" принципи асосида экспортни йўлга қўйган. Бугунги кунда сифатли товарлар Америка Қўшма Штатлари, Канада, Польша, Сингапур, Россия каби мамлакатларга тўлиқ экспорт қилинмоқда. Даромад, иш унумдорлиги ҳам шунга яраша юқори. Кластерда пахта етиштириш ва ишлаб чиқаришнинг тўлиқ занжирида 3 мингга яқин аҳоли меҳнат қилмоқда.

Президент корхонадаги иш жараёни билан танишди. Бундай лойиҳаларнинг вилоят иқтисодиёти ва аҳоли бандлигидаги аҳамияти ҳақида фикр билдирилди. Мутасаддиларга бу соҳада имкониятлар тўлиқ ишга солинмаётгани кўрсатиб ўтилди.

— Аҳоли, айниқса, қишлоқ жойлардаги одамларга муносиб турмуш шароитлари яратиш ислоҳотларимизнинг асоси бўлиши керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Маълумки, энг кўп пахта Қашқадарё вилоятида етиштирилади. Лекин уни қайта ишлаш, тайёр маҳсулотга айлантириш ҳажми кам. Масалан, мато тўқиш ва бўяш йўлга қўйилса, туманларда қўшимча 60 минг кишини банд қилиш мумкин.

Шу мақсадда "20 минг тадбиркор — 500 минг малакали мутахассис" дастури "Sulton styles" корхонасида ҳам татбиқ этилмоқда. Амалий мономарказ ташкил этилиб, ишсиз аҳолини тўқимачилик касбига ўргатиш йўлга қўйилмоқда. Бу жараён икки босқичли бўлиб, аввал хотин-қизларга корхонадаги технология ва асбоб-ускуналардан фойдаланиш, меҳнат хавфсизлиги қоидалари ўргатилади. Кейинги босқичда улар мураббийларга бириктирилиб, бевосита иш ўринларида амалий билим ва кўникмаларни эгаллайди.

Шу ерда давлатимиз раҳбарига Шаҳрисабз, Китоб ва Қамаши туманларида туризмни ривожлантириш лойиҳалари тақдимот қилинди. Қишлоқларда инфратузилмани яхшилаб, сайёҳлик йўналишларига киритиб, аҳоли учун даромад манбаларини кенгайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Давлатимиз раҳбари ташриф чоғида режадан ташқари тарзда Қарши тумани тиббиёт бирлашмасига борди.

Унинг биноси ўтган асрнинг 60 — 70 йилларида қурилган. Шифохона 228 бемор ўрнига ва поликлиника 250 қатновга мўлжалланган. Ҳозирда тумандаги 243 минг аҳолига хизмат кўрсатади. Лекин бу ердаги шароитлар шунча қамров ва замон талабига мос эмас. Айрим жиҳозларни янгилашга зарурат бор.

Президентимиз тиббий бўлимлар ва хоналарга кириб, асл аҳволни кўздан кечирди. Бу ерга келган беморлар билан суҳбатлашди.

— Бугун Қашқадарёга келишимиздан мақсад вилоятнинг уч ярим миллионлик аҳолиси турмуш шароитини яхшилаш, оғирини енгил қилиш, саноат, қишлоқ хўжалиги, ижтимоий соҳаларни ривожлантириш. Йўлдан ўтиб кетаётиб, шифохона қандай экан, деб кирдим. Ҳолатни ўзим кўриб, оддий одамлар билан кўпроқ мулоқот қилиб, қарор қабул қилиш — менинг энг катта мақсад-муддаом. Аввал ҳам айтганимдек, таълим билан тиббиёт сифатли бўлса, одамлар рози бўлади. Кўп жойларда шифохоналарни яхши қилдик. Лекин Қарши туманидаги шароит менга маъқул эмас. Бугун кўрганларимдан хулоса қилиб, бу ерда янги шифохона қурамиз, — деди Шавкат Мирзиёев.

Мутасаддиларга бўлажак мажмуа ўрни ва лойиҳаси бўйича таклиф киритиш вазифаси қўйилди. Келгусида у энг замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланади ва дори воситалари билан бепул таъминланади. Туман тиббиёт бирлашмасида ишлайдиган бир гуруҳ шифокор ва ҳамширалар хорижга малака оширишга юборилади. Шу тариқа бу маскан бошқа туман шифохоналари ходимлари учун ўқув-амалиёт марказига айланади.

Шунингдек, ташриф чоғида кадрлар салоҳиятини ва тиббий хизматлар сифатини ошириш, шифохона атрофини тартибга келтириш масалалари ҳам айтиб ўтилди.

Президент Шавкат Мирзиёев сафар дастурида назарда тутилмаган манзиллар билан танишишда давом этди. Қарши тумани маркази — Бешкент шаҳридаги 12-мактаб ҳам режалаштирилмаган ҳолда бориб кўрилди.

Бу ерда айни пайтда 1 минг 400 га яқин ўғил-қизлар ўқимоқда. Уларга юздан ортиқ малакали педагоглар таълим бермоқда. Мактаб ўтган йили капитал таъмирланган. Ўқувчиларга битта касб-ҳунар ва иккита хорижий тилни ўргатиш йўлга қўйилган. Компьютер саводхонлиги, тикувчилик, дурадгорлик каби тўгараклар бор.

Давлатимиз раҳбари синфхоналарни кириб кўрди, ўқитувчи ва ўқувчилар билан суҳбатлашди. Мактаб шароитлари, дарсликлар сифати билан қизиқди.

Айни кунларда юртимизда куз-қиш мавсумига тайёргарлик ва кўчат экиш авжида. Президентимиз мактаб мисолида бу борадаги ишларни кўздан кечирди. Мутасаддиларга ижтимоий муассасаларни иссиқлик билан таъминлаш, энергия тежамкор технологияларни қўллаш бўйича кўрсатмалар берилди. Ўз навбатида, мактабларнинг қурилиш стандартларини замонавийлаштириш, бунда инфратузилма билан таъминланганлик, функционаллик ва энергия самарадорлиги билан боғлиқ барча мезонларни назарда тутиш зарурлиги таъкидланди.

"Яшил макон" лойиҳаси доирасида мактаблар атрофида кўчат экиш ишларига ҳам эътибор қаратилди.

— Мактаб бор жойда маданият бўлади. Педагоглар бошқаларга ҳар жиҳатдан ўрнак. Мактаб атрофи обод бўлиб, мавсумий гуллар яшнаб турса, ёшларга ҳам тарбия, ҳам даъват бўлади, — деди давлатимиз раҳбари.

Президент Шавкат Мирзиёев вилоятга ташрифи давомида Қарши шаҳридаги Ойдин маҳалласида бўлиб, аҳоли турмуши, ҳудуддаги ободлик ва куз-қиш мавсумига тайёргарлик билан яқиндан танишди.

Бу ерда 11 мингга яқин аҳоли яшайди. Ҳудудда иккита мактабгача таълим ташкилоти, битта умумтаълим мактаби мавжуд. Жорий йилда яна учта кўп қаватли уй фойдаланишга топширилди.

Маҳаллада хизмат кўрсатиш соҳаси, тикувчилик ва ҳунармандчилик яхши ривожланган. Хусусан, йигирмага яқин савдо дўкони, сартарошхона, умумий овқатланиш шохобчаси ва бошқа турдаги тадбиркорлик субъектлари фаолият юритмоқда. Уларда маҳаллий аҳоли, хусусан, ёшлар иш билан банд.

Жорий йилда маҳалладаги икки юз нафардан ортиқ ишсиз аҳоли доимий ва мавсумий ишларга жойлаштирилди. Яна қарийб шунча фуқаро "Ишга марҳамат" мономарказлари ва бошқа нодавлат таълим муассасалари орқали ўқитилди. Уларнинг 191 нафари ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида иш бошлаган.

Маҳалла фаоллари Президентга ҳудуддаги ўзгаришлар, одамлар ҳаёти ҳақида сўзлаб берди. Бу ердаги кўп қаватли уйларда илгари тўртта оғир тоифадаги ширкат бўлган. Коммунал хизматларда муаммолар кўп эди. "Ойдин бошқарув сервис компанияси" ташкил этилиб, хизмат сифати яхшиланди.

→ 3

Ўзбекистон Республикаси Президенти Матбуот хизмати сурати.

ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИ ХОДИМЛАРИ ВА ФАХРИЙЛАРИГА

Ҳурматли ички ишлар тизими ходимлари!

Қадрли офицер ва генераллар, сержант ва сафдорлар!

Муҳтарам фахрийлар!

Аввало, сиз, азизларни қутлуғ касб байрамингиз — Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари ходимлари куни билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Ушбу қувончли айёмда сизларнинг ўз зиммангиздаги ғоят муҳим вазифаларни масъулият билан адо этиб келаётганингизни алоҳида таъкидлашни истардим.

Сўнгги йилларда ички ишлар органларини чинакам халқчил тузилмага айлантириш, аҳоли учун барча шаҳар ва қишлоқларда хавфсиз яшаш ва меҳнат шароитини яратиш мақсадида кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Энг қуйи бўғиндаги вазият ва муаммоларни чуқур ўрганиш асосида ҳар қайси маҳаллани жиноятдан холи ҳудудга айлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шу мақсадда 350 дан зиёд маҳаллада ҳуқуқ-тартибот масканлари ташкил этилди, 9,5 мингга яқин маҳаллада профилактика инспекторлари фаолияти йўлга қўйилди.

Ушбу ишларнинг мантиқий давоми сифатида жорий йилдан бошлаб "маҳалла еттилиги" тизими ташкил этилди. Энди профилактика инспектори ана шу тизимнинг энг фаол аъзосига айланиб, вазиятни хонадонлар кесимида ўрганади. Биринчи навбатда, ҳуқуқбузарлик содир этиш ёки ундан жабр кўриш эҳтимоли юқори бўлган фуқароларни аниқлаб, уларнинг ижтимоий-маиший муаммоларини "маҳалла еттилиги" имкониятларидан фойдаланган ҳолда ҳал этиш чораларини кўради.

Энг муҳими, жойларда вояга етмаганлар ва ёшларнинг ҳуқуқий онгини ошириш, уларни соғлом турмуш тамойиллари асосида тарбиялаш орқали ижтимоий жиҳатдан хавфли хатти-ҳаракатлар содир этилишининг барвақт олдини олиш бўйича амалиёт йўлга қўйилади.

Биз Янги Ўзбекистон шароитида **"Барча ислоҳот ва ўзгаришлар — инсон қадрини юксалтириш учун"** деган эзгу тамойилга содиқ қолган ҳолда шу йўлда бошлаган ишларимизни янги босқичга кўтаришимиз зарур. Бу борада ўтган даврда жиноятчиликка қарши курашиш соҳасида яратилган мустаҳкам ҳуқуқий базага таянамиз.

Ички ишлар органлари соҳасига рақамли технологиялар, хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибаларига асосланган замонавий иш юритиш воситалари, сунъий интеллект ёрдамида фаолият кўрсатадиган ахборот-маълумот тизимлари жадал татбиқ этилмоқда. Жамоат жойларида вазиятни онлайн кузатиш, фуқароларнинг мурожаатларини масофадан туриб қабул қилиш, ҳуқуқбузарликларни инсон омили иштирокисиз қайд этиш амалиёти бу борада муҳим аҳамият касб этмоқда.

Азиз дўстлар!

Барчамиз яхши биламизки, ҳамма соҳаларда бўлгани каби ички ишлар тизимида ҳам юксак малакали, замонавий фикрлайдиган, ўз касбига, Ватанимиз ва халқимизга содиқ кадрлар ислоҳотлар тақдирини белгилаб беради. Шу маънода, мамлакатимиз ўз тараққиётининг ҳал қилувчи босқичига кўтарилаётган бугунги шароитда ҳар бир ходимдан етарли билимга эга бўлиш, мулоқот ва муомала маданиятини ошириш, ҳар қандай мураккаб вазиятда ҳам тўғри қарор қабул қилиб, зиммасидаги вазифаларни сидқидилдан бажариш учун ўз устида тинимсиз ишлаш талаб этилади. Барчамиз учун халқимиз ҳаёти энг катта мактаб эканини ҳеч қачон унутмайлик. Шу мактабда билим олиб, тобланиб, эл-юрт манфаатлари учун курашиб яшаш — бу энг олий саодатдир.

Шунинг учун жорий йилда қабул қилинган "Ички ишлар органлари ходимларининг касбий маданият ва хизмат интизоми кодекси"да айни шундай қоида ва тамойиллар соҳа ходимлари фаолиятининг бош мезони экани қатъий белгилаб қўйилди. Ишончим комил, ўз вазифасини ҳалол ва виждонан адо этадиган ички ишлар органи ходими эл-юрт ўртасида албатта муносиб обрў-эътибор топади.

Маълумки, кейинги йилларда ички ишлар органлари учун профессионал кадрлар тайёрлаш бўйича самарали тизим яратилди. Жумладан, бўлажак ходимларни болалигидан бошлаб ватанпарварлик руҳида, юқори малакали ҳуқуқшунос сифатида тайёрлаш амалиёти йўлга қўйилди. Ҳар бир ходим навбатдаги унвонни олиши учун мажбурий тарзда касбий малакасини ошириши, раҳбарлик лавозимига тайинланиши учун Ички ишлар вазирлиги академиясининг бошқарув магистратурасида таҳсил олиши белгиланган ва бундай тажриба ўз ижобий самарасини бермоқда.

Ҳурматли соҳа ходимлари!

Ички ишлар органлари фаолиятини такомиллаштириш, аҳоли осойишталигини таъминлашга қаратилган ишларимиз бундан буён ҳам изчил давом эттирилади.

Хусусан, ички ишлар органлари томонидан кўрсатилаётган давлат хизматларининг 80 фоизи электрон шаклга ўтказилиб, тизимда бюрократия ва фуқароларни сарсон қилиш ҳолатлари бартараф этилади. Ҳар бир фаолият йўналиши бўйича ижтимоий фикрни ўрганиш ва жамоатчилик томонидан мониторинг қилиб бориш амалиётини "маҳалла — туман — вилоят — республика" тамойили асосида ташкил этиш чораларини кўришимиз лозим.

Мухтасар айтганда, ички ишлар тизимидаги ислоҳотларимизнинг амалий натижасини соҳанинг ҳар бир ходими, биринчи навбатда, халқимиз ўз кундалик ҳаётида сезиши шарт.

Фурсатдан фойдаланиб, сиз, азизларга ўз бурчингизни чуқур англаб, амалга ошираётган фидокорона меҳнатингиз учун самимий миннатдорлик билдираман. Сизларнинг машаққатли ва шарафли фаолиятингизни муносиб рағбатлантириш бундан буён ҳам давлатимиз ва жамиятимизнинг эътибор марказида бўлади.

Эл-юртимиз тинчлиги ва осойишталиги йўлида ҳалок бўлган мард ва жасур ходимларнинг хотирасини ҳурмат билан ёд этиб, уларнинг оилалари ва фарзандларига байрам табригимиз ҳамда эзгу тилакларимизни изҳор этамиз.

Сизларни бугунги қутлуғ байрам билан яна бир бор чин дилдан табриклаб, барчангизга мустаҳкам соғлиқ, оилавий бахт, масъулиятли хизматингизда янги муваффақиятлар тилайман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Ер тўғрисидаги қонунчилик такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2023 йил 25 июлда қабул қилинган
Сенат томонидан 2023 йил 29 сентябрда маъқулланган

Мамлакатимизда ер муносабатлари соҳасида жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқларини ишончли тарзда ҳимоя қилишга қаратилган изчил ислоҳотлар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга ер участкаларини ижарага олишда ижара муносабатларининг ўзига хос хусусиятларини аниқ белгилаш, ўзганинг ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланиш (сервитут) ҳуқуқини амалга ошириш тартибини янада такомиллаштириш, жамоат эҳтиёжлари учун оммавий сервитут белгилашни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш зарурати юзага келмоқда.

Ушбу Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига, Ўзбекистон Республикасининг Ер кодексига сервитут тўғрисидаги шартномага, сервитут иштирокчиларининг ҳуқуқ ва мажбуриятларига, сервитутни ўзгартириш ва уни бекор қилиш, сервитут учун ҳақ тўлаш, оммавий сервитутни белгилаш қоидаларига доир қўшимчалар киритилмоқда.

Бундан ташқари ижара муносабатларининг объектига бўлган ҳуқуқ ва мажбуриятларни бошқа шахсга ўтказиш (қайта ижарага бериш) тартиби белгиланмоқда, ер участкаларини ижарага бериш тартиби ҳамда жисмоний ва юридик шахсларнинг ерга бўлган мулк ҳуқуқини бекор қилиш асослари аниқлаштирилмоқда.

Мазкур Қонун ижара муносабатлари янада кенгайишига, сервитут белгилаш билан боғлиқ муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга, ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкалари ижарачилари ва мулкдорларининг ҳуқуқлари ишончли ҳимоя қилинишига хизмат қилади.

(Давоми 2, 3-бетларда).

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Ер тўғрисидаги қонунчилик такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1990 йил 31 октябрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасида мулкчилик тўғрисида»**ги 152–XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1990 йил, № 31–33, 371-модда; 1993 йил, № 5, 235-модда; 1994 йил, № 11–12, 285-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 6, 118-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2017 йил, № 9, 510-модда; 2021 йил, 4-сонга илова) **7-моддасининг 8-бандидаги** «Савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси объектлари улар жойлашган ер участкалари билан бирга» деган сўзлар «Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 19 ноябрда қабул қилинган **«Ижара тўғрисида»**ги 427–XII-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 45-модда; 1993 йил, № 9, 329-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2000 йил, № 5–6, 153-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, 4-сонга илова) қуйидаги ўзгартиришлар ва қўшимча киритилсин:

1) **8-моддадаги** «ер ва бошқа табиий ресурслардан ташқари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

2) қуйидаги мазмундаги 8^{1}-модда билан тўлдирилсин:

«8^{1}-модда. Ижара объектлари бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятларни бошқа шахсга ўтказиш (қайта ижарага бериш)

Ижара муносабатларининг объектлари бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар ижарага берувчининг розилиги билан ижарага олувчи томонидан бошқа шахсга ўтказилиши (қайта ижарага берилиши) мумкин, бундан ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкалари бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда ижарага олувчи томонидан бошқа шахсга ўтказилиши (қайта ижарага берилиши) мумкин.

Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқ бошқа шахсга ўтган тақдирда, ушбу объект билан бирга мазкур объект банд этган ҳамда ундан фойдаланиш учун зарур бўлган ер участкаси ижарасига доир ҳуқуқ ва мажбуриятлар ҳам қонунга мувофиқ бошқа шахсга ўтади, бунда ижарага берувчининг розилиги талаб этилмайди.

Қонунда белгиланган тартибда электрон онлайн-аукцион орқали қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини ижарага олган жисмоний ва юридик шахслар ижарага олинган ер участкаларига нисбатан ҳуқуқ ва мажбуриятларни бошқа шахсга ижара муддатидан ошмаган муддатга ўтказиши (қайта ижарага бериши) мумкин. Бунда ижара шартномаси бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар янги ижарага олувчига ўтади»;

3) **12-модданинг**:

биринчи қисмидаги «ер» деган сўз «давлат мулкида бўлган ер участкалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи қисмидаги «нарх-наво ва тарифлар» деган сўзлар «нарх-наво, тарифлар ва ер солиғи ставкалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **18-модданинг биринчи қисмидаги** «ер ва бошқа табиий ресурслар бундан мустаснодир» деган сўзлар «бундан қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар ва бошқа табиий ресурслар мустасно» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 13 январда қабул қилинган **«Алоқа тўғрисида»**ги 512–XII-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 3, 159-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 3, 38-модда; 2000 йил, № 5–6, 153-модда; 2003 йил, № 5, 67-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 5, 130-модда; 2017 йил, № 4, 137-модда; 2021 йил, 4-сонга илова) **8-моддасининг учинчи қисмидаги** «ер эгалари ва ердан фойдаланувчилар ҳамда юқорида қайд этилган объектларнинг эгалари билан» деган сўзлар «ер эгалари, ердан фойдаланувчилар ва ер участкаларининг мулкдорлари, шунингдек юқорида қайд этилган объектларнинг эгалари билан» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул қилинган 163–I-сонли ва 1996 йил 29 августда қабул қилинган 256–I-сонли қонунлари билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, 2-сонга илова, № 11–12; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5–6, 102-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 229-модда; 2001 йил, № 1–2, 23-модда, № 9–10, 182-модда; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 4, 154-модда, № 9, 494, 498-моддалар; 2007 йил, № 1, 3, 5-моддалар, № 4, 156, 164-моддалар, № 8, 367-модда, № 9, 416-модда, № 12, 598, 608-моддалар; 2008 йил, № 4, 192-модда, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 9, 337-модда; 2010 йил, № 9, 335, 337, 340-моддалар; 2011 йил, № 12/2, 363, 364, 365-моддалар; 2012 йил, № 4, 106, 109-моддалар, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 5, 130-модда, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 8, 310, 312-моддалар; 2016 йил, № 4, 125-модда; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 9, 510-модда, № 12, 773-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда, № 4, 224-модда, № 7, 433-модда, № 10, 673-модда; 2019 йил, № 3, 161, 166-моддалар, № 5, 267-модда, № 10, 671-модда, № 12, 880, 886-моддалар; 2020 йил, № 1, 3, 4-моддалар, № 10, 593-модда; 2021 йил, 4-сонга илова, № 8, 801-модда, № 10, 968-модда; 2022 йил, № 2, 79-модда, № 3, 217, 218-моддалар, № 4, 340-модда, № 5, 464-модда, № 6, 570, 577-моддалар, № 11, 1062-модда) қуйидаги қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин:

1) **173-модданинг**:

тўртинчи қисми қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Жамоат эҳтиёжлари учун зарур бўлган ҳолларда сервитут қонунга мувофиқ тегишли давлат органи томонидан белгиланиши мумкин (оммавий сервитут)»;

олтинчи қисми чиқариб ташлансин;

2) қуйидаги мазмундаги **173^{1}–173^{7}-моддалар** билан тўлдирилсин:

«173^{1}-модда. Ер участкасига бўлган ҳуқуқ бошқа шахсга ўтказилганда сервитутнинг сақланиши

Агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, сервитут белгиланган ер участкасига бўлган ҳуқуқлар бошқа шахсга ўтган тақдирда ҳам сервитут сақланиб қолади.

Сервитут олди-сотди, ҳадя, гаров ёки ижаранинг мустақил предмети бўлиши мумкин эмас, шунингдек уни сервитут белгиланган кўчмас мулкнинг ҳуқуқ эгаси бўлмаган бошқа шахсларга бериш тақиқланади.

173^{2}-модда. Сервитут шартлари

Сервитут ушбу Кодекснинг 173-моддасида назарда тутилган асослар амал қилишини йўқотмагунга қадар амал қилади.

Сервитут белгиланганда сервитут белгиланаётган ер участкасининг майдони, ушбу ер участкасида муҳандислик-коммуникация тармоқлари объектларини қуриш, улардан фойдаланиш, уларни кўздан кечириш ва таъмирлаш шартлари, ер фонди тоифасидан қатъи назар, ер эгасига, ердан фойдаланувчига, ер участкасининг ижарачисига ва (ёки) мулкдорига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тартиби, сервитут белгиланаётган ер участкасининг жорий ҳолати, ер участкасини ундан белгиланган мақсадда фойдаланиш учун яроқли ҳолатга келтириш зарурлиги, сервитут учун ҳақ тўлаш тартиби, шунингдек сервитут белгиланган ер участкасидан фойдаланишдаги чекловлар кўрсатилиши шарт.

Сервитут белгиланганда қонунга мувофиқ бошқа шартлар ҳам кўрсатилиши мумкин.

173^{3}-модда. Сервитут учун ҳақ тўлаш

Сервитут белгиланган ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахсдан ушбу ер участкаларидан фойдаланганлик учун мутаносиб ҳақ талаб қилишга ҳақлидир.

Ер участкасининг сервитут белгиланган қисми учун ер солиғи (ижара ҳақи) ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари томонидан тўланади, бунда сервитут учун тўланадиган (бир марталик ёки доимий) ҳақ миқдори сервитут амал қиладиган давр учун белгиланган ер солиғи (ижара ҳақи) суммасидан кам бўлиши мумкин эмас.

Сервитут учун ҳақ тўлашга оид бошқа шартлар, шунингдек сервитут тўловсиз (текин) амалга ошириладиган ҳолатлар қонунда белгиланади.

173^{4}-модда. Сервитут белгиланган ер участкасида муҳандислик-коммуникация тармоқлари объектларини сақлаш

Агар сервитутни амалга ошириш учун сервитут белгиланган ер участкасида муҳандислик-коммуникация тармоқлари мавжуд бўлиши талаб этилса, ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, мазкур ер участкасининг ижарачилари ва мулкдорлари бундай муҳандислик-коммуникация тармоқларини сақлаш ва улардан фойдаланиш учун зарур шарт-шароитларни яратиши кераклиги белгиланиши мумкин.

Агар ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари муҳандислик-коммуникация тармоқларидан биргаликда фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлса, сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс муҳандислик-коммуникация тармоқларини, улардан фойдаланиш имкониятини таъминлаган ҳолда сақлаши керак.

173^{5}-модда. Сервитут белгиланган ер участкасини бўлиш

Агар сервитут белгиланган ер участкасини бўлиш сервитутдан фойдаланишга тўсқинлик қилмаса, сервитут ер участкасининг бўлинган қисмларига нисбатан ҳам сақланиб қолади. Бунда ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, бўлинган ер участкасининг ижарачилари ва мулкдорлари сервитут шартлари қайта кўриб чиқилишини талаб қилишга ҳақли.

Агар сервитут бўлинган ер участкасининг фақат битта қисмига белгиланса, у қолган ер участкаларига нисбатан бекор қилинади.

173^{6}-модда. Сервитутни ўзгартириш ва бекор қилиш

Сервитут тўғрисидаги шартномага ўзгартиришлар киритишда ва уни бекор қилишда ушбу Кодекснинг шартномаларни ўзгартириш ва бекор қилишга доир қоидалари қўлланилади.

Оммавий сервитутни ўзгартириш ва бекор қилиш қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

Сервитутни ўзгартириш ва бекор қилиш кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни рўйхатдан ўтказиш учун белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилиши лозим.

173^{7}-модда. Бинолар, иншоотлар ва бошқа кўчмас мулкка сервитут белгилаш

Агар қонунда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, ер участкасидан фойдаланишдан ташқари, чекланган тарзда фойдаланиш зарур бўлган бинолар, иншоотлар ва бошқа кўчмас мулкка ҳам ушбу Кодексда назарда тутилган тартибда ҳамда шартларда сервитут белгиланиши мумкин»;

3) **259^{1}-модда**:

номи «**мол-мулки**» деган сўзлардан кейин «**ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи**» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

биринчи қисмининг биринчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қарздор томонидан ўз мажбуриятлари бажарилмаган тақдирда, кредиторнинг мол-мулк ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи билан таъминланган мажбуриятлар бўйича талаблари ушбу мол-мулкнинг ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқининг қийматидан мазкур мол-мулк ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи ўзига тегишли бўлган шахснинг бошқа кредиторларига қараганда имтиёзли равишда қаноатлантирилади»;

иккинчи қисми «ўз ҳуқуқлари» деган сўзлардан кейин «ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

учинчи қисмининг:

биринчи хатбошиси «ўз ҳуқуқлари» деган сўзлардан кейин «ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

иккинчи хатбошиси «ушлаб қолиш» деган сўзлардан кейин «ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини сотиш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўртинчи қисми «ҳуқуқлари» деган сўздан кейин «ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

бешинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Мол-мулкка бўлган ўз ҳуқуқлари ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи тўғрисидаги ёзувни гаров реестрига киритмаган кредиторларнинг талаблари мазкур мол-мулкка бўлган ҳуқуқлари ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи тўғрисидаги ёзувни гаров реестрига киритган кредиторларнинг талаблари қаноатлантирилгандан кейин ушбу мол-мулкнинг ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқининг қийматидан келиб чиққан ҳолда, бундай ҳуқуқлар юзага келишининг календарь навбатига мувофиқ қаноатлантирилади».

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган 598–I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Ер кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5–6, 82-модда; 2003 йил, № 9–10, 149-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 12, 608-модда; 2009 йил, № 1, 1-модда, № 12, 472-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 9, 244-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда, № 4, 224-модда, № 7, 432-модда, № 12, 781-модда; 2019 йил, № 1, 1-модда, № 3, 161-модда, № 4, 199-модда, № 8, 469-модда, № 11, 792-модда; 2020 йил, № 9, 540-модда; 2021 йил, № 1, 3-модда, 4-сонга илова, № 8, 800-модда; 2022 йил, № 6, 570, 577-моддалар) қуйидаги қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин:

1) **5-модданинг**:

биринчи қисми қуйидаги мазмундаги **тўққизинчи хатбоши** билан тўлдирилсин:

«жамоат эҳтиёжлари учун оммавий сервитут белгилаш тўғрисида қарор қабул қилиш»;

тўққизинчи хатбошиси ўнинчи хатбоши деб ҳисоблансин;

2) **17-модданинг**:

учинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Чет эллик фуқаролар ва юридик шахслар, фуқаролиги бўлмаган шахслар, чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар ер участкаларига фақат ижара ҳуқуқи асосида эга бўлиши мумкин, бундан ушбу Кодекс 18-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно»;

бешинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Юридик ва жисмоний шахслар ўзига доимий фойдаланиш (эгалик қилиш), ижара ёки мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ҳуқуқи асосида тегишли бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини қонунчиликда назарда тутилган ҳолларда хусусийлаштиришга ҳақли»;

3) **18-модданинг учинчи қисми** чиқариб ташлансин;

4) **23-модда**:

иккинчи қисмининг:

1-бандидаги «тадбиркорлик ва шаҳарсозлик фаолиятини» деган сўзлар «тадбиркорлик, шаҳарсозлик фаолиятини ва қонунчилик билан тақиқланмаган бошқа фаолият турларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3) ижарага бериш – очиқ электрон танлов ва электрон онлайн-аукцион воситасида, шунингдек ушбу Кодекснинг 24-моддасида назарда тутилган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан. Хусусий мулк бўлган ер участкасини ижарага бериш унинг мулкдори томонидан амалга оширилади»;

учинчи қисмининг ўзбекча матнидаги «(сотиб олинганидан)» деган сўзлар «(қайта сотиб олинганидан)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **24-модда**:

еттинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ижарага берилган ер участкасини ёки унинг бир қисмини иккиламчи ижарага бериш тақиқланади, бундан ушбу Кодекснинг 24^{2}-моддасида назарда тутилган ҳоллар ва хусусий мулк бўлган ер участкаларининг ижараси мустасно»;

саккизинчи қисмининг биринчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ижарага берилган ер участкалари олди-сотди, ҳадя, айирбошлаш объекти бўлиши мумкин эмас, бундан ушбу модданинг тўққизинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно»;

қуйидаги мазмундаги **тўққизинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Жисмоний ва юридик шахслар электрон онлайн-аукцион орқали ижарага олган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларига нисбатан ҳуқуқ ва мажбуриятларни ижара муддатидан кўп бўлмаган муддатга бошқа шахсга ўтказиши (қайта ижарага бериши) мумкин»;

тўққизинчи – ўн олтинчи қисмлари тегишинча **ўнинчи – ўн еттинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

6) **24^{1}-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Давлат органлари, муассасалари ва корхоналарига доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлар давлат-хусусий шериклик асосида ижарага берилиши мумкин. Бунда қишлоқ хўжалиги оборотидан чиқиб кетган суғориладиган ерлар ва лалми ерлар Ўзбекистон Республикаси фуқароларига ҳамда қишлоқ хўжалиги корхоналарига уч йилдан кам бўлмаган ва қирқ тўққиз йилдан ошмайдиган муддатга ижарага берилади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳолларда, яйловлар, бўз ерлар, кўп йиллик дов-дарахтлар Ўзбекистон Республикаси фуқароларига, қишлоқ хўжалиги корхоналарига, шунингдек Ўзбекистон Республикаси резидентлари бўлган инвесторларга ўттиз йил муддатга, ушбу Кодекснинг 46^{1}-моддасида белгиланган ўлчамларда ижарага берилиши мумкин.

Ўрмон фондининг фойдаланилмаётган (ўрмон билан қопланмаган) ерлари жисмоний ва юридик шахсларга электрон онлайн-аукцион орқали ижарага берилиши мумкин.

Давлат органларига, муассасаларига, корхоналарига ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида берилган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ерлар:

давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга ошириш учун давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битимнинг амал қилиш муддатига – хусусий шерикка;

ижтимоий фойдали мақсадларга эришишга қаратилган лойиҳаларни амалга ошириш учун ижтимоий шериклик тўғрисидаги битимлар ва шартномаларнинг амал қилиш муддатига – нодавлат нотижорат ташкилотларига ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларига;

жамоат эҳтиёжлари учун бошқа юридик шахсларга;

енгил турдаги объектларни жойлаштириш учун юридик ва жисмоний шахсларга белгиланган тартибда қисқа муддатли ижарага берилиши мумкин.

Доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида берилган ер участкаларини ижарага беришга улардан фойдаланишнинг мазкур Кодекснинг 20-моддасида назарда тутилган асосий мақсадини сақлаб қолиш шарти билан йўл қўйилади. Бунда мазкур тартиб ушбу Кодекснинг 23-моддасида назарда тутилган ер участкаларини бериш (реализация қилиш) ҳолларига нисбатан татбиқ этилмайди.

Доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида берилган ер участкаларини ижарага беришда, шу жумладан ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишда, тарафларнинг ҳуқуқлари ва мажбуриятларини белгилашда, агар қонунда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, ижарага олинган мол-мулкни иккиламчи ижарага бериш шартлари ва тартиби қўлланилади.

Доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида берилган ер участкаларини ижарага бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади»;

7) **24^{4}-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«24^{4}-модда. Ер участкасини ижарага олиш шартномасини янги муддатга узайтириш

Агар қонунда ёки шартномада бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, ўз мажбуриятларини лозим даражада бажарган ижарага олувчи шартнома муддати тугаганидан кейин янги муддатга ер участкасини ижарага олиш шартномасини узайтиришда шароитлар тенг бўлган ҳолларда, бошқа шахсларга нисбатан имтиёзли ҳуқуққа эга бўлади. Ижарага олувчи ижарага берувчини ер участкасини ижарага олиш шартномасида белгиланган муддатда, агар шартномада бундай муддат кўрсатилмаган бўлса, шартноманинг амал қилиш муддати тугагунига қадар уч ой ичида бундай шартномани узайтириш истаги ҳақида ёзма равишда хабардор қилиши шарт.

Ижарага берувчи ижарага олувчининг ижарага олиш шартномасини янги муддатга узайтириш тўғрисидаги мурожаати келиб тушган пайтдан эътиборан бир ой ичида ижарага олиш шартномасини янги муддатга узайтиришга асослантирилган рад жавобини бермаса ва бу ҳақда ижарага олувчини хабардор қилмаса, ер участкасини ижарага олиш шартномаси аввалги шартлар асосида янги муддатга узайтирилган ҳисобланади.

Агар ижарага берувчи ижарага олувчига ижарага олиш шартномасини янги муддатга узайтиришни асоссиз рад этган ҳолда ер участкасини ижара муддати якунланганидан кейин бир йил ичида бошқа шахсга ижарага берса, ижарага олувчи шартнома бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар ўзига ўтказилишини ҳамда шартномани янги муддатга узайтириш рад этилиши муносабати билан ўзига етказилган зарарнинг ўрни қопланишини ёки фақат зарарнинг ўзи қопланишини суд орқали талаб қилишга ҳақли.

Агар ижарага олувчи ер участкасини ижарага олиш шартномасининг амал қилиш муддати тугаганидан кейин ҳам ер участкасидан фойдаланишни давом эттирса, шартноманинг амал қилиш муддати тугагунга қадар ижарага берувчи томонидан эътирозлар бўлмаса, агар шартномада бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, шартнома ўша шартлар асосида худди ўша муддатга тузилган ҳисобланади.

Ер участкасининг дастлабки ва янги муддатга узайтирилган биргаликдаги умумий ижара муддати ушбу Кодекснинг 24-моддасида белгиланган энг кўп (охирги) муддатдан ошиб кетмаслиги керак»;

8) **25-модданинг биринчи, иккинчи** ва **учинчи қисмлари** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Геология-суратга олиш, қидириш, геодезия ва бошқа қидирув ишларини амалга оширувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар бу ишларни белгиланган тартибда қабул қилинган қарорлар асосида барча тоифадаги ерларда ер эгаларидан, ердан фойдаланувчилардан, ижарачилардан ҳамда мулкдорлардан ер участкаларини олиб қўймаган ҳолда оммавий сервитут асосида амалга ошириши мумкин.

Геология-суратга олиш, қидириш, геодезия ва бошқа қидирув ишларини амалга ошириш учун оммавий сервитут қонунчиликда белгиланган тартибда рухсатнома олган ёки ушбу рухсатномани берган ташкилотнинг мурожаатига асосан вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан белгиланади.

Суғориладиган ҳайдов ерларида, боғларда, токзорлар, тутзорлар, мевазорлар, тубдан яхшилаш ишлари амалга оширилган пичанзорлар ва яйловларда, ўрмон ўсимликлари билан қопланган ерларда қидирув ишларини амалга ошириш учун оммавий сервитут бир йилдан ортиқ бўлмаган муддатга белгиланади, зарур ҳолларда бу муддатни узоғи билан яна бир йилга узайтиришга йўл қўйилади»;

9) **28-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **тўртинчи** ва **бешинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Ер участкалари ижарага берилганда ер учун ҳақ ижара ҳақи шаклида олинади. Давлат мулкида бўлган ер участкалари учун ижара ҳақи ер солиғига тенглаштирилади. Ер участкаларини ижарага олган шахслар ер учун ижара ҳақини ер солиғи тўловчилар учун белгиланган тартибга мувофиқ бюджетга тўлайди. Агар қонунда ва ижара шартномасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, ушбу тартиб доимий фойдаланиш ҳуқуқи асосида берилган ер участкалари ижарасига нисбатан ҳам қўлланилади.

Хусусий мулк бўлган ер участкалари учун ижара ҳақи миқдори ва тўлов шакли ижарага берувчи ҳамда ижарага олувчи ўртасида мустақил равишда шартномада белгиланади. Бунда ер солиғини тўлаш мажбурияти ижарага берувчининг зиммасига юклатилади»;

10) **29-модда биринчи қисмининг иккинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ер участкасини сотиш ёки ўзгача тарзда бошқа шахсга ўтказишни тақиқлаш, бундан хусусий мулк бўлган ер участкаларининг бошқа шахсга ўтказилиши ва ушбу Кодекс 24-моддасининг тўққизинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно»;

11) **30-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзганинг ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланиш ҳуқуқи (сервитут) – кўчмас мулк (ер участкаси, бошқа кўчмас мулк) эгасининг қўшни ер участкасидан, зарур ҳолларда эса бошқа ер участкасидан ҳам чекланган тарзда фойдаланиш ҳуқуқидир.

Сервитут қуйидаги мақсадларда белгиланиши мумкин:

ўзганинг ер участкаси орқали пиёда ёки транспортда ўтиш;

ўзганинг ер участкасида дренаж ишлари ўтказиш;

ўзганинг ер участкасидан электр узатиш, алоқа линиялари ва трубопроводлар, ирригация, муҳандислик ва бошқа линиялар ҳамда тармоқлар ўтказиш ва улардан фойдаланиш;

ўзганинг ер участкасидан экинзорларни ва қишлоқ хўжалиги ҳайвонларини суғориш учун сув олиш;

қишлоқ хўжалиги ҳайвонларини ўзганинг ер участкаси орқали ҳайдаб ўтиш;

ўзганинг ер участкасида иҳота дарахтлари экиш ва табиатни муҳофаза қилишга тааллуқли бошқа объектлар барпо этиш.

Сервитут бошқа мақсадларда ҳам белгиланиши мумкин.

Сервитут, уни белгилашни талаб қилган шахслар билан ўзга ер участкасининг эгалик қилувчиси, фойдаланувчиси, ижарачиси ва мулкдори ўртасидаги шартномага мувофиқ, келишувга эришилмаган тақдирда эса, суд қарорига биноан белгиланади.

Жамоат эҳтиёжлари учун зарур бўлган ҳолларда сервитут ушбу Кодексга мувофиқ вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокими томонидан ҳам белгиланиши мумкин (оммавий сервитут).

Сервитут тўғрисидаги шартнома давлат рўйхатига олиниши лозим ва у ер участкаси бошқа шахсга ўтган тақдирда ҳам сақланиб қолинади. Сервитут тўғрисидаги шартнома уни белгилашга сабаб бўлган асослар ўз аҳамиятини йўқотган тақдирда, бекор қилиниши мумкин.

Сервитут белгиланиши ер эгасини, ердан фойдаланувчини, ер участкасининг ижарачиси ва мулкдорини ушбу ер участкасига эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ҳамда уни тасарруф этиш ҳуқуқидан маҳрум этмайди»;

12) қуйидаги мазмундаги **30^{1}–30^{6}-моддалар** билан тўлдирилсин:

«30^{1}-модда. Сервитут тўғрисидаги шартнома

Ер участкасига нисбатан сервитут тўғрисидаги шартнома ёзма шаклда тузилади.

Сервитут тўғрисидаги шартномада қуйидаги шартлар кўрсатилиши керак:

сервитут белгиланиши керак бўлган ер участкасининг кадастр рақами;

сервитутни белгилашнинг мақсадлари ва асослари;

шартнома тарафлари тўғрисидаги маълумотлар;

сервитутнинг амал қилиш муддати;

сервитут учун белгиланган ҳақ миқдори (мавжуд бўлганда);

шартнома тарафларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳамда жавобгарлиги;

белгиланган сервитут муддати тугаганидан кейин ер участкасини белгиланган мақсадда фойдаланиш учун яроқли ҳолатга келтириш ҳақидаги сервитут мажбурияти.

30^{2}-модда. Сервитут иштирокчиларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари ҳамда сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс сервитут иштирокчиларидир.

Ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахсдан сервитутдан белгиланган мақсадда фойдаланилишини талаб қилиш;

сервитут ҳақ эвазига белгиланган ҳолларда сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахсдан ҳақнинг ўз вақтида тўланишини талаб қилиш;

сервитут муддати тугаганидан кейин ер участкасини белгиланган мақсадда фойдаланиш учун яроқли ҳолатга келтиришни талаб қилиш;

сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс томонидан сервитутдан шартномада белгиланган мақсадларда фойдаланилмаган тақдирда шартноманинг бекор қилинишини талаб қилиш;

сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс сервитут учун белгиланган ҳақни (мавжуд бўлганда) мунтазам равишда тўламаган тақдирда, шунингдек унда ўз ҳудудига жамоат эҳтиёжлари учун мўлжалланган бошқа ер участкаси орқали ўтиш имконияти пайдо бўлган тақдирда, шартноманинг бекор қилинишини талаб қилиш.

Ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари:

сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс билан биргаликда сервитут тўғрисидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиши;

сервитут тўғрисидаги шартнома давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахсга ер участкасидан чекланган тартибда фойдаланиш имкониятини бериши;

сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахсга сервитутдан белгиланган мақсадда фойдаланилишига тўсқинлик қилмаслиги;

ер участкасидан фойдаланиш мақсадини ҳисобга олган ҳолда, уни лозим даражадаги ҳолатда сақлаш учун ўз кучи билан ва ўз ҳисобидан ер участкасини тартибга келтириши, қўриқлаши, таъмирлаши ва унга бошқача тарзда хизмат кўрсатиши шарт.

Сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ер участкасидан сервитут тўғрисидаги шартномада кўрсатилган мақсадларда чекланган тарзда фойдаланиш;

сервитут тўғрисидаги шартнома шартлари жиддий равишда бузилганда сервитут тўғрисидаги шартноманинг бекор қилинишини талаб қилиш;

сервитутдан фойдаланишда юзага келган тўсқинликларни бартараф этиш ва етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги талаб билан белгиланган тартибда судга мурожаат қилиш.

Сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс сервитут тўғрисидаги шартномага ва қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс:

ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари билан биргаликда сервитут тўғрисидаги шартномани давлат рўйхатидан ўтказиши;

сервитутдан фақат сервитут тўғрисидаги шартномада белгиланган мақсадларда фойдаланиши;

сервитут учун ҳақни ўз вақтида тўлаб бориши (ҳақ белгиланган тақдирда);

ўз ҳудудига жамоат эҳтиёжлари учун мўлжалланган бошқа ер участкаси орқали ўтиш имконияти пайдо бўлган тақдирда, ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкалари ижарачилари ва мулкдорларининг биринчи талабига кўра ўзганинг ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланишни тўхтатиши;

учинчи шахслар билан ер участкасига нисбатан сервитут тўғрисида шартнома тузиш ҳақида ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорларидан хабарнома олинган тақдирда, шундай хабарнома олинган пайтдан эътиборан ёзма шаклда жавоб бериши шарт.

30^{3}-модда. Ер участкасига бўлган ҳуқуқ бошқа шахсга ўтказилганда сервитутнинг сақланиши

Сервитут ер участкасига бўлган мулк, эгалик қилиш, фойдаланиш ва ижара ҳуқуқи бошқа шахсга ўтган тақдирда ҳам сақланиб қолади.

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ер тўғрисидаги қонунчилик такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1, 2-бетларда).

Сервитут олди-сотди, ҳадя, гаров ва ижаранинг мустақил предмети бўлиши мумкин эмас, шунингдек уни сервитут белгиланган кўчмас мулкнинг ҳуқуқ эгалари бўлмаган бошқа шахсларга бериш тақиқланади. Сервитут бошқа шахсларга фақат сервитут белгиланган ҳуқуқ билан бирга берилиши мумкин.

30^{4}-модда. Сервитутни бекор қилиш

Сервитут қуйидаги ҳолларда бекор қилиниши мумкин:

сервитут иштирокчиларининг ўзаро келишувига кўра;

ер эгасининг, ердан фойдаланувчининг, ер участкалари ижарачиси ва мулкдорининг ёки сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахснинг асосланган талабига кўра;

сервитутдан узоқ муддат (камида уч йил) фойдаланилмаганда;

сервитутнинг амал қилиш муддати тугаганда;

агар сервитут белгилаш учун сабаб бўлиб хизмат қилган асослар ўз аҳамиятини йўқотган бўлса;

қонунда назарда тутилган бошқа асосларга кўра.

Сервитутни бекор қилиш тўғрисида сервитут иштирокчилари ўртасида келишувга эришилмаган тақдирда, сервитут суд томонидан бекор қилиниши мумкин.

30^{5}-модда. Жамоат эҳтиёжлари учун ўзганинг ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланиш ҳуқуқи (оммавий сервитут)

Жамоат эҳтиёжлари учун ўзганинг ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланиш ҳуқуқи (оммавий сервитут) қуйидаги мақсадлар учун белгиланиши мумкин:

ушбу Кодекснинг 25-моддасига мувофиқ ўзганинг ер участкасида геология-суратга олиш, қидириш, геодезия ва бошқа қидирув ишларини амалга ошириш;

ўзганинг ер участкасидан умумий фойдаланишдаги электр узатиш тармоқлари, алоқа линиялари ва бошқа линиялар, трубопроводлар, ички суғориш тармоқлари, муҳандислик тармоқлари ҳамда бошқа тармоқлар ўтказиш ва улардан фойдаланиш.

Оммавий сервитут манфаатдор ташкилотларнинг мурожаатлари асосида вилоят ва Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан белгиланади.

Ушбу моддада назарда тутилганидан бошқа мақсадларда, шунингдек, давлат мулки бўлмаган бино, иншоот ва кўп йиллик дов-дарахтлар жойлашган ер участкаларига оммавий сервитут белгилаш тақиқланади.

Оммавий сервитут белгилаш тўғрисидаги қарор ер фонди тоифасидан келиб чиққан ҳолда қуйидаги ташкилотлар билан мажбурий тартибда келишилиши керак:

суғориладиган ерларда – Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва Сув хўжалиги вазирлиги билан;

ўрмон фонди ерларида – ўрмон хўжалиги соҳасидаги ваколатли давлат органи билан;

табиатни муҳофаза қилиш, соғломлаштириш, рекреация мақсадларига мўлжалланган ерларда ва тарихий-маданий аҳамиятга молик ерларда – тегишли соҳалардаги махсус ваколатли давлат органлари билан.

Оммавий сервитут белгилаш ҳақидаги қарорда сервитут тўғрисидаги шартномада кўрсатилиши лозим бўлган барча шартлар кўрсатилиши керак. Бунда оммавий сервитут шартлари тарафларнинг келишувига кўра ёки улардан бирининг талабига кўра суд тартибида ўзгартирилиши ва бекор қилиниши мумкин.

Оммавий сервитут белгилаш тўғрисидаги қарор сервитут белгиланган ер участкасида қурилиш-монтаж ишларини бошлаш, бинолар ва иншоотларни қайта қуриш, реконструкция қилиш ҳуқуқини бермайди.

Оммавий сервитут ушбу Кодексга мувофиқ, шунингдек оммавий сервитут белгилаш тўғрисидаги қарорнинг амал қилиш муддати тугаганда бекор қилинади.

30^{6}-модда. Сервитут учун ҳақ тўлаш

Сервитут кимнинг манфаатларини кўзлаб белгиланган бўлса, ўша шахс, агар қонунда ёки сервитут тўғрисидаги шартномада бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, сервитут учун ҳақ тўлаши шарт.

Сервитут учун ҳақ сервитут белгиланган ер участкаси учун ер солиғи (ижара ҳақи) суммасини, шунингдек сервитутдан фойдаланиш жараёнида ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорларига етказилган зарарни (бой берилган фойдани) компенсация қилиш мақсадида белгиланади.

Сервитут учун ҳақ тўлаш бир марталик ёки мунтазам тўлаб бориладиган кўп марталик тўлов тарзида амалга оширилиши мумкин.

Сервитут учун ҳақ миқдори сервитут белгиланган ер участкаси доирасида ёки у белгиланган чегаралар доирасида ҳисоблаб чиқарилади.

Ер участкасининг сервитут белгиланган муайян қисми учун ер солиғи (ижара ҳақи) ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари томонидан тўланади, бунда сервитут учун тўланадиган (бир марталик ёки доимий) ҳақ миқдори сервитут амал қиладиган даврдаги ер солиғи (ижара ҳақи) суммасидан кам бўлиши мумкин эмас.

Қуйидаги ҳолларда сервитут ҳақ ундирмасдан (текин) амалга оширилиши мумкин:

туннелларда автомобиль йўллари ёки темир йўллари қуриш, шунингдек автомобиль йўлларининг муҳофаза зоналаридан фойдаланиш мақсадида сервитут белгиланганда;

муҳандислик-техник жиҳатдан таъминлаш, тегишли техник-технологик уланиш ишларини амалга ошириш мақсадида сервитут белгиланганда»;

13) **36-модда**:

биринчи қисмининг:

2-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) ер участкаси берилган муддат тугаганда, бундан ер участкасини ижарага олиш шартномасини янги муддатга узайтириш ҳоллари мустасно»;

11-банди чиқариб ташлансин;

учинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ер участкаларига бўлган мулк ҳуқуқи белгиланган тартибда қуйидаги ҳолларда бекор қилинади:

1) ер участкасига, шунингдек бинолар, иншоотлар ёки бошқа кўчмас мулкка бўлган мулк ҳуқуқи улар жойлашган ер участкалари билан бирга фуқаролик қонунчилигида назарда тутилган тартибда бошқа шахсга ўтказилганда;

2) жамоат эҳтиёжлари учун ер участкалари, шунингдек бинолар, иншоотлар ва бошқа кўчмас мулк улар жойлашган ер участкалари билан бирга қайта сотиб олинганда;

3) қонунда белгиланган ҳолларда ер участкалари, шунингдек бинолар, иншоотлар ва бошқа кўчмас мулк улар жойлашган ер участкалари билан бирга мусодара этилганда;

4) қонунда белгиланган ҳолларда ер участкалари, шунингдек бинолар, иншоотлар ва бошқа кўчмас мулк улар жойлашган ер участкалари билан бирга реквизиция қилинганда;

5) ижро ҳужжатлари бўйича ундирув ер участкасига қаратилганда»;

14) **37^{1}-модданинг иккинчи қисмидаги** «Ушбу Кодекснинг 18-моддасида назарда тутилган» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

15) **39-модда биринчи қисмининг 9-бандидаги** «қишлоқ хўжалигига мўлжалланган» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

16) **41-модданинг бешинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ер участкасини, шунингдек бинолар, иншоотлар ва бошқа кўчмас мулкни улар жойлашган ер участкаси билан бирга жамоат эҳтиёжлари учун қайта сотиб олиш, шунингдек уларни мусодара қилиш ва реквизиция қилиш қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади»;

17) **62-модда олтинчи қисмининг иккинчи жумласи** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Бундай ҳолларда ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш тартиб-таомиллари қўлланилади»;

18) **68-модданинг бешинчи қисми** «ўзларида доимий фойдаланиш» деган сўзлардан кейин «ёки ижара» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

19) **82-модда биринчи қисмининг биринчи хатбошисидаги** «ер эгалари, ердан фойдаланувчилар ва ижарачиларнинг» деган сўзлар «ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорларининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

20) **85-модда иккинчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги** «ер эгалари, ердан фойдаланувчилар ва ижарачилар» деган сўзлар «ер эгалари, ердан фойдаланувчилар, ер участкаларининг ижарачилари ва мулкдорлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

21) **90-модда иккинчи қисмининг ўн учинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ер участкаларини бериш (реализация қилиш) бўйича очиқ электрон танловлар ва электрон онлайн-аукционларни ўтказишнинг белгиланган тартибини бузганликда».

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 4 октябрда қабул қилинган **«Ипотека тўғрисида»**ги ЎРҚ–58-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 10, 535-модда; 2010 йил, № 9, 337, 340-моддалар; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2017 йил, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда, № 4, 224-модда; 2019 йил, № 10, 671-модда; 2020 йил, № 1, 3-модда; 2021 йил, 4-сонга илова; 2022 йил, № 6, 577-модда) **6-моддасининг биринчи қисмидаги** «юридик ва жисмоний шахслар мулки бўлган савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси объектлари, шунингдек турар жойлар улар жойлашган ер участкалари билан бирга» деган сўзлар «шунингдек юридик ва жисмоний шахслар мулки бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

7-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 2 октябрда қабул қилинган **«Автомобиль йўллари тўғрисида»**ги ЎРҚ–117-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, № 10, 472-модда; 2014 йил, № 12, 343-модда; 2018 йил № 7, 431-модда; 2021 йил, 4-сонга илова) **22-моддасининг иккинчи қисмидаги** «вақтинча фойдаланишга» деган сўзлар «ижарага» деган сўз билан алмаштирилсин.

8-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2013 йил 23 октябрда қабул қилинган **«Гаров реестри тўғрисида»**ги ЎРҚ–356-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, № 10, 264-модда; 2021 йил, 4-сонга илова) қуйидаги қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин:

1) **3-модданинг**:

иккинчи хатбошиси «мол-мулкига» деган сўзлардан кейин «қонунда ва ижара шартномасида назарда тутилган ҳолларда ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

учинчи хатбошиси «мол-мулки» деган сўзлардан кейин «ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўртинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«**қарздор** – кредитор фойдасига мол-мулкни ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини бериш, ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш, пулни тўлаш ёки бузилиши кредиторнинг мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш воситаси сифатида қарздор бериб қўйган мол-мулкка ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига ундирувни қаратишга бўлган имтиёзли ҳуқуқи юзага келишига сабаб бўладиган бошқа мажбуриятларни бажариш билан боғлиқ ҳаракатни содир этиши шарт бўлган юридик ёки жисмоний шахс»;

бешинчи хатбошиси «мол-мулкни» деган сўзлардан кейин «ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

2) **8-модданинг**:

иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш (гаров) воситаси сифатида қарздорлар бериб қўйган мол-мулкка ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига нисбатан кредиторларнинг ҳуқуқлари, шунингдек қонунда назарда тутилган бошқа асослардан, шу жумладан ушлаб қолиш, лизинг, товарга бўлган мулк ҳуқуқини товарнинг ҳақи тўлангунга қадар сотувчида (кредиторда) сақлаб қолган ҳолда уни сотиш, келажакда муайян ҳодиса юз берган тақдирда мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқини, ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини бошқа шахсга ўтказиш, тўловни кечиктирган ёки бўлиб-бўлиб тўлаган ҳолда товарларни олиш-сотишдан юзага келадиган ҳуқуқлар тўғрисидаги»;

учинчи хатбошиси «мол-мулкига» деган сўзлардан кейин «ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

3) **9-модда**:

иккинчи қисмининг учинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«қарздорнинг мол-мулки, ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи ва кредиторнинг бу мол-мулкка ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига бўлган ҳуқуқлари тавсифи»;

тўртинчи қисми «мол-мулкига» деган сўзлардан кейин «шунингдек ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

4) **10-модда**:

биринчи қисмининг иккинчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қарздорнинг розилиги қарздорнинг идентификация маълумотлари, шунингдек кредиторнинг қайси мол-мулкка ҳуқуқи ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи бўлса, ўша мол-мулк ёки ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи кўрсатилган ҳолда электрон ҳужжат тарзида ёки қоғозда расмийлаштирилади»;

иккинчи қисми «мол-мулкига» деган сўзлардан кейин «ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқига» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

5) **12-модданинг биринчи қисми** «ҳуқуқлари» деган сўздан кейин «ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқи» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

9-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 25 декабрда қабул қилинган **«Инвестициялар ва инвестиция фаолияти тўғрисида»**ги ЎРҚ–598-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 12, 892-модда; 2021 йил, 4-сонга илова; 2022 йил, № 6, 570-модда, № 12, 1190-модда) қуйидаги ўзгартиришлар киритилсин:

1) **6-модда биринчи қисмининг бешинчи хатбошисидаги** «шунингдек савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси объектларига бўлган мулк ҳуқуқини улар жойлашган ер участкалари билан биргаликда» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

2) **55-модданинг биринчи қисмидаги** «савдо ва хизмат кўрсатиш объектларига, шунингдек турар жойларга ва турар жойлар жойлашган ер участкаларига бўлган ҳуқуқи» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

10-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 22 февралда қабул қилинган ЎРҚ–676-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикаси Шаҳарсозлик кодексининг** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, № 2, 145-модда; 2022 йил, № 6, 570-модда, № 11, 1061-модда) **81-моддасига** қуйидаги қўшимча ва ўзгартириш киритилсин:

қуйидаги мазмундаги **биринчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Шаҳарсозлик фаолиятини амалга оширишда сервитутлар бинолар ва иншоотлар мулкдорларининг манфаатларини қуйидаги мақсадларда ўзга шахснинг ер участкасидан фойдаланиш ҳуқуқини чекламасдан таъминлаш мумкин бўлмаган ҳолларда белгиланади:

бинолар ва иншоотларни қуриш, реконструкция қилиш ҳамда таъмирлаш;

муҳандислик инфратузилмаси объектларини қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва фойдаланишга топшириш;

ҳудудларда сув тошқинлари ва бошқа табиий офатларнинг олдини олишга қаратилган ишларни олиб бориш;

ўзганинг ер участкаси орқали кесиб ўтиш;

бинолар ва иншоотлар эгаларининг бошқа эҳтиёжлари»;

биринчи, иккинчи ва **учинчи қисмлар** тегишинча **иккинчи, учинчи** ва **тўртинчи қисмлар** деб ҳисоблансин.

11-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2021 йил 15 ноябрда қабул қилинган **«Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида»**ги ЎРҚ–728-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2021 йил, № 11, 1060-модда; 2022 йил, № 6, 577-модда) қуйидаги ўзгартиришлар ва қўшимча киритилсин:

1) **10-модда биринчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги** «тадбиркорлик ва шаҳарсозлик фаолиятини» деган сўзлар «тадбиркорлик, шаҳарсозлик фаолиятини ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа фаолиятни» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **12-модда биринчи қисми**:

иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«фойдали қазилма конлари жойлашган ер участкалари, бундан захиралари фойдали қазилмалар захиралари давлат баланси ҳисобига олинмаган кенг тарқалган фойдали қазилмалар мустасно»;

учинчи хатбошисидаги «муҳандислик ва транспорт инфратузилмаси объектларининг муҳофаза зоналари» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

қуйидаги мазмундаги **тўртинчи** ва **бешинчи хатбошилар** билан тўлдирилсин:

«қонунчиликка мувофиқ хусусийлаштирилмайдиган давлат мулки объектлари жойлашган ер участкалари;

шаҳарсозлик фаолиятини амалга ошириш учун қонунчиликда чекловлар ўрнатилган ҳудудлардан фойдаланиш зоналарида жойлашган ер участкалари»;

тўртинчи – еттинчи хатбошилари тегишинча **олтинчи – тўққизинчи хатбошилар** деб ҳисоблансин;

3) **13-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Чет эллик фуқаролар, фуқаролиги бўлмаган шахслар, чет эл юридик шахслари, чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар, шунингдек давлат органлари, муассасалари, корхоналари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари хусусийлаштириш субъектлари бўлмайди»;

4) **21-модда биринчи қисмининг иккинчи хатбошисидаги** «тадбиркорлик ва шаҳарсозлик фаолиятини амалга ошириш учун» деган сўзлар «тадбиркорлик, шаҳарсозлик фаолиятини ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа фаолиятни амалга ошириш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) **26-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Хусусийлаштирилиши лозим бўлган давлат кўчмас мулк объектлари жойлашган ер участкалари мазкур кўчмас мулк объектлари билан бирга электрон онлайн-аукцион орқали хусусийлаштирилади»;

6) **27-модданинг иккинчи хатбошисидаги** «тадбиркорлик ва шаҳарсозлик фаолиятини амалга ошириш учун» деган сўзлар «тадбиркорлик, шаҳарсозлик фаолиятини ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа фаолиятни амалга ошириш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) **28-модданинг учинчи қисмидаги** «мазкур объектнинг ягона мулкий мажмуа сифатидаги қийматидан келиб чиқиб» деган сўзлар «мазкур кўчмас мулк объектларининг бозор қийматини инобатга олган ҳолда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

8) **32-модданинг иккинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ер участкасидан фойдаланишда шаҳарсозлик тўғрисидаги қонунчилик, техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига риоя этиши»;

9) **34-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«34-модда. Юридик ва жисмоний шахсларнинг хусусий мулки бўлган ер участкасига мулк ҳуқуқининг бекор қилиниши

Юридик ва жисмоний шахсларнинг хусусий мулки бўлган ер участкасига мулк ҳуқуқи қуйидаги ҳолларда бекор қилинади:

ер участкасига, шунингдек бинолар, иншоотлар ёки бошқа кўчмас мулкка бўлган мулк ҳуқуқи улар жойлашган ер участкаси билан бирга фуқаролик қонунчилигида назарда тутилган тартибда бошқа шахсга ўтказилганда;

жамоат эҳтиёжлари учун ер участкалари, шунингдек бинолар, иншоотлар ёки бошқа кўчмас мулк улар жойлашган ер участкалари билан бирга қайта сотиб олинганда;

қонунда белгиланган ҳолларда ер участкаси, шунингдек бинолар, иншоотлар ёки бошқа кўчмас мулк улар жойлашган ер участкалари билан бирга мусодара қилинганда;

қонунчиликда белгиланган ҳолларда ер участкаси, бинолар, иншоотлар ёки бошқа кўчмас мулк улар жойлашган ер участкалари билан бирга реквизиция қилинганда;

ижро ҳужжатлари бўйича ундирув ер участкасига қаратилганда»;

10) **37-модданинг тўртинчи** ва **бешинчи қисмлари** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган ҳолатлар юзага келган тақдирда, ер участкасини реквизиция қилиш зарурати мавжуд бўлмаганда ер участкаси ушбу ҳолатларнинг амал қилиш даврида вақтинча фойдаланиш учун эгалланиши мумкин ва ер участкасининг мулкдорига унинг ҳуқуқлари вақтинча чекланганлиги муносабати билан етказилган зарарларнинг ўрни қопланади.

Вақтинча эгалланган ер участкасини қайтаришнинг имкони бўлмаган тақдирда, унинг мулкдорига шу ер участкасининг бозор қиймати ва ер участкасини қайтариб беришнинг имкони йўқлиги муносабати билан етказилган бошқа зарарларнинг ўрни қопланади».

12-модда. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

13-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;

республика ижро этувчи ҳокимият органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

14-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2023 йил 23 октябрь
№ ЎРҚ—871

ОДДИЙ ОДАМЛАР БИЛАН КЎПРОҚ МУЛОҚОТ АСОСИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ҚАРОРЛАР ИСТИҚБОЛЛИ БЎЛАДИ

1 Куз-қиш мавсуми олдидан кўп қаватли уйларда зарур чоралар кўрилди. Хусусан, ўнта уйнинг томи, юздан ортиқ йўлаклар таъмирланди, иссиқлик қувурлари изоляция қилинди.

Ҳудуд кўкаламзорлаштирилган. “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида олти минг тупдан ортиқ мевали ва манзарали кўчатлар ўтказилган. Кўчалар асфальтланган, ёритқичлар ўрнатилган. Икки километрлик пиёдалар йўлакчаси ташкил этилган.

Қарши шаҳри масъуллари, “маҳалла еттилиги” ҳудудда амалга оширилаётган ишлар ҳақида ахборот берди.

Маълумки, юртимизда барча ижтимоий чора-тадбирлар маҳаллаларда, халқ билан биргаликда ташкил қилинмоқда. Бу тизим босқичма-босқич ривожлантирилиб, энди янада кенг ваколат ва имкониятлар берилмоқда. Маҳалла раиси, ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси ҳамда профилактика инспекторидан иборат тизимга солиқчи ва ижтимоий хизмат ходими ҳам қўшилиб, “маҳалла еттилиги” жорий этилмоқда. Келгуси йилдан “Маҳалла бюджети” тизими тўлиқ жорий қилинади. Бу — ҳар бир маҳалланинг 100 миллион сўмгача маблағи бўлади, дегани. Шунингдек, амалдаги учта платформа — “Онлайн маҳалла”, “Хотин-қизлар”, “Ёшлар портали” ўзаро интеграция қилиниб, ягона тизимда мужассамлаштирилади.

Президентимиз мазкур тизимни самарали ишлатиш, бундай кенг ваколат ва маблағлардан фойдаланиб, маҳалладаги долзарб муаммоларни ҳал қилиш зарурлигини таъкидлади. Аҳолини тадбиркорликка, хотин-қизларни касб-ҳунарларга жалб этиб, даромадини ошириш, ёшлар учун маданий тадбирлар, мусобақалар ташкил этиш муҳимлиги қайд этилди.

Давлатимиз раҳбари маҳалладаги 11-уйда яшовчи Дилшод Набиев хонадонида меҳмон бўлди. Оила бошлиғи хусусий тадбиркор. Турмуш ўртоғи Ҳуррияхон билан икки фарзандни вояга етказмоқда. Улар тадбиркорлик фаолияти, болаларга берилаётган эътибор ва имкониятлар ҳақида сўзлаб берди.

Президент маҳалланинг янги маркази — маҳалла гузари, хизмат кўрсатиш шохобчаларини кўздан кечирди. Шу ерда нуронийлар билан мулоқот бўлди.

Қарши шаҳрида Республика ихтисослаштирилган Она ва бола саломатлиги илмий-амалий тиббиёт марказининг ҳудудий филиали барпо этилди. Президент ташриф чоғида ушбу муассасани бориб кўрди.

Жорий йил 8 сентябрда давлатимиз раҳбарининг “Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Унга мувофиқ, Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббиёт маркази, Республика аҳоли репродуктив саломатлиги маркази, Республика Она ва бола скрининг маркази Республика ихтисослаштирилган она ва бола саломатлиги илмий-амалий тиббиёт марказига айлантирилмоқда. Шунингдек, қарорда мазкур марказнинг 14 та ҳудудий филиали ташкил этилиши белгиланган.

Ушбу муассаса ҳамма талабларга жавоб берадиган дастлабки шундай марказлардан бири.

Қарийб тўрт гектарлик ҳудудда тўрт қаватли замонавий бинолар барпо этилган. Барча бўлимлар энг сўнгги русумдаги илғор техника ва ускуналар билан жиҳозланган. Юртимизда вилоятлар миқёсида ҳали бундай улкан ва замонавий тиббиёт маркази йўқ, дейиш мумкин.

Бу ерда 200 ўринли вилоят перинатал маркази, 200 ўринли шаҳар туғуруқхонаси, 50 қатновли скрининг маркази ва 50 қатновли репродуктив марказ ягона мажмуада жамланди. Туғиш ёшидаги ҳамда ҳомиладор аёлларга туғуруқ ва туғуруқдан кейинги даврларда битта марказда ихтисослашган тиббий хизмат кўрсатиш имкони яратилди. Марказ ишга тушгач, бу ерда бир ярим минг нафар тиббиёт ходими фаолият олиб боради.

Давлатимиз раҳбари марказдаги шароит ва қулайликлар билан танишди. Германия, Беларусь ва бошқа мамлакатлар билан ҳамкорлик доирасида шифокорларнинг малакасини ошириш, марказда профилактика ва даволашнинг илғор услубларини жорий этиш бўйича кўрсатмалар берди.

Келгусида бу ерда йилига 8 минг нафардан зиёд патологик туғуруқларни қабул қилиш имкони яратилади. Бу кўплаб оналар ҳаётини сақлашда муҳим.

Марказда, шунингдек, каминвазив ва лапароскопик амалиёт турлари 42 тага етказилади. Тубэктомия, кистоэктомия, миомоэктомия ва вентрофиксация амалиётлари йўлга қўйилади. Ўсмир қизлар, аёлларнинг репродуктив саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом оналикка тайёрлашдан бошлаб, ҳомиладорликда антенатал парвариш, скрининг, туғуруқ ҳамда кейинги она ва бола парвариши жараёнлари бир жойнинг ўзида ташкил этилади.

Марказ 860 дан ортиқ маҳалла доялари билан мунтазам алоқада бўлади. Ягона электрон база орқали вилоятнинг барча ҳудудларидаги ҳомиладорлар ва туғиш ёшидаги аёллар қамраб олинади. Ўн еттита марказий кўп тармоқли поликлиника таркибидаги аёллар маслаҳатхонаси ва ўн саккизта туғуруқ мажмуаси билан алоқа ўрнатилади.

Бу орқали марказда хавф омиллари аниқланган аёллар тиббий текширувдан ўтказилади, улар даволанади ҳамда зарур ҳолларда республика даражасидаги тиббиёт муассасаларига йўналтирилади. Никоҳланувчилар, ҳомиладор ва туғиш ёшидаги аёллар ҳамда чақалоқлар молекуляр тиббий-генетик текширувлардан ўтказилади. Ирсий касалликлар аниқланган болалар махсус дори воситалари ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланади.

Айни кунларда юртимизнинг барча ҳудудларида куз-қиш мавсумига тайёргарлик ишлари кетмоқда. Коммунал тармоқлар қайта кўриб чиқилиб, иссиқлик корхоналари модернизация қилинмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев Қашқадарёга ташрифи давомида вилоят “Иссиқлик манбаи” давлат унитар корхонасининг Қарши шаҳрида янгидан бунёд этилган марказий қозонхонасини бориб кўрди.

Ушбу мажмуа 12 Гкал қувватга эга. Бу ерга Туркиядан келтирилган 14 МВтли учта қозон ўрнатилди. Бунинг эвазига йилига 1,7 миллион куб метр табиий газни иқтисод қилиш имконияти яратилди.

Марказ қурилиши жараёнида ҳудудга олти километр қопламали қувур тортилди. Иссиқлик тармоқлари ёпиқ тизимга ўтказилди ва йўқотишлардан ҳимоя қилинди.

Ушбу мажмуанинг фойдаланишга топширилиши натижасида 38 та кўп қаватли уйдаги бир ярим мингдан зиёд хонадонлар ҳамда учта ижтимоий объект иссиқ сув ва иссиқлик билан таъминланади.

Давлатимиз раҳбари мутасаддиларга қишга тайёргарлик ишларини сифатли бажариб, энергия ва иссиқлик таъминотини барқарор қилиш, энергия тежамкорлик маданиятини ошириш бўйича кўрсатмалар берди.

Шавкат Мирзиёев ушбу мажмуа жойлашган Наво маҳалласини ҳам кўздан кечириб ўтди.

Ўзбекистон Президентининг Қашқадарё вилоятига ташрифи давом этмоқда.

**Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Икром АВВАЛБОЕВ,
Ўлмас БАРОТОВ,
ЎзА мухбирлари.**

Сенат қўмиталарида

БАРЧА МАСАЛА ИСЛОҲОТЛАР ЖАРАЁНИДАГИ АҲАМИЯТИ НУҚТАИ НАЗАРИДАН ТАҲЛИЛДАН ЎТКАЗИЛДИ

Кеча Олий Мажлис Сенатининг қатор қўмиталари йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда парламент юқори палатасининг навбатдаги ялпи мажлисида муҳокама қилиниши кутилаётган масалалар дастлабки тарзда ҳамда ислоҳотлар жараёнидаги аҳамияти нуқтаи назаридан чуқур ва атрофлича кўриб чиқилди.

Ҳудудий дастурлар ижроси қониқарлими?

Хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари қўмитасининг мажлисида Қашқадарё вилоятининг ҳудудларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижросини ўрганиш натижалари батафсил таҳлил қилинди.

Эътироф этилганидек, вилоят ҳудудларини ижтимоий-иқтисодий равнақ топтириш, аҳоли турмуш даражасини янада яхшилаш ва бандлик дастурлари ижросини таъминлаш, тадбиркорлик, инновацион технологиялар ва инфратузилмаларни жадал суръатларда ривожлантириш ҳамда вилоятнинг тарихий қиёфасини янада кўркам ва обод қилиш бўйича кенг кўламли ишлар рўёбга чиқарилган.

Хусусан, "аёллар дафтари"га киритилган 87,8 мингдан зиёд хотин-қизларнинг 86,1 минг нафарига ижтимоий ва моддий ёрдам кўрсатилган. Шу мақсадда "Аёллар дафтари" ҳамда "Саховат ва кўмак" жамғармалари ва бошқа манбалар ҳисобидан 95,7 млрд. сўм йўналтирилган.

Муҳокама жараёнида шу каби ижобий ишлар билан бир қаторда, мавжуд камчилик ва муаммоларга ҳам эътибор қаратилди. Масалан, вилоятда 2023 йил январь — сентябрь ойларида 439,1 минг киши бандлиги таъминлангани ҳолда, айрим ҳудуд ва соҳаларда бу борадаги кўрсаткич яхши эмас.

Шулардан келиб чиқиб, мажлисда тегишли дастурларни тўлиқ ижро этиш, жумладан, янги иш ўринларини яратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш масалаларини маҳаллабай ишлаш тизими орқали ўрганиш, халқ депутатлари туман (шаҳар) Кенгашлари сессияларида танқидий муҳокама қилиш юзасидан тавсиялар берилди.

Кибермакондаги жиноятлар учун жавобгарлик кучайтирилади

Ахборот сиёсати ва давлат органларида очиқликни таъминлаш масалалари қўмитасининг йиғилишида "Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал кодексларига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қонун дастлабки тарзда кўриб чиқилди.

Маълумки, кейинги пайтларда Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланган ҳолда бир қатор шахсларнинг мобиль қурилмаларини ҳамда ижтимоий тармоқ ва мессенжерлардаги аккаунт ёки каналларини зарарли дастур юбориш йўли билан блоклаб (тўсиб) қўйиш, маълумотларини ўчириб юбориш, ўзгартириш ёки олиб қўйиш билан қўрқитиб, пул ёки бошқа моддий бойликлар талаб қилиш ҳолатлари кузатилмоқда.

Кибермаконда шахсларнинг фотосурати, овози ва бошқа биометрик маълумотларини махсус дастурлар ёрдамида сохталаштириш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Содир этилган бундай ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик чораларини кучайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексига тегишли ўзгартиришлар киритилмоқда.

Қолаверса, крипто-активларнинг ноқонуний айланмаси, хусусан, ноқонуний майнинг фаолияти учун Жиноят ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларда жавобгарлик чоралари кучайтирилаётир.

Битимни ратификация қилиш қўллаб-қувватланди

Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари қўмитаси мажлисида "Туркий инвестиция жамғармасини таъсис этиш тўғрисидаги Битимни (Анқара, 2023 йил 16 март) ратификация қилиш ҳақида"ги қонун муҳокама марказида бўлди.

Муҳокамаларда сенаторлар, тегишли вазирлик ва идоралар вакиллари, экспертлар, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг доимий комиссиялари раислари, Ёшлар парламенти аъзолари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашди.

Таъкидланганидек, мазкур битимнинг асосий мақсади Туркий давлатлар ташкилотига аъзо мамлакатларнинг иқтисодий ривожланишига кўмаклашишга йўналтирилган халқаро молия ташкилоти шаклидаги Туркий инвестиция жамғармасини ташкил этишдан иборат. Битимда Туркий инвестиция жамғармасининг мақсадлари, вазифалари, ваколатлари ва таркиби белгилаб берилган.

Шундан келиб чиқиб, мазкур битимни ратификация қилиш сенаторлар томонидан қўллаб-қувватланди.

Пробация. У нима?

Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси йиғилишида ялпи мажлис кун тартибига киритилаётган бир қатор қонунлар кўриб чиқилди.

Хусусан, "Пробация тўғрисида"ги қонунда пробация тизимининг асосий тушунчалари, бу хизмат фаолиятини ташкил этиш тартиби, унинг назорати ва ижтимоий мослаштириш шаклларини қўллаш тартиби, назоратга олинган шахслар хулқ-атворини баҳолаш мезонлари, уларга нисбатан электрон кузатув воситасини қўллаш масалалари тартибга солинаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Қонунда пробация назоратидаги шахсларга нисбатан табақалаштириш ва индивидуал ёндашиш принципи аниқ белгиланиб, пробация хизматининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари мустаҳкамлаб қўйилмоқда.

Йиғилишда янги таҳрирдаги "Йўл ҳаракати тўғрисида"ги қонун ҳам муҳокама қилинди.

Қонун билан йўл ҳаракати соҳасида Вазирлар Маҳкамасининг, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг, Транспорт вазирлиги ва унинг идоравий ташкилотларининг, давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг, Божхона қўмитасининг ваколатлари аниқ белгилаб қўйилмоқда.

Мажлисда "Солиқ ва бюджет қонунчилиги такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун ҳам таҳлилдан ўтказилди.

Ушбу қонун билан тегишли ҳужжатлар ўртасида мувофиқликни таъминлаш, бюджет тизими ва жараёнини такомиллаштириш, давлат секторида ички аудит фаолиятини тартибга солишнинг қонунчилик асосларини янада мустаҳкамлашга йўналтирилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Янги ваколатлар берилади

Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитасининг мажлисида қатор янги қонунлар, жумладан, янги таҳрирдаги "Йўл ҳаракати тўғрисида"ги қонун кўриб чиқилди.

Сенаторларнинг сўзларига кўра, қонуннинг янги таҳрири бугунги кунда ЙҲХ билан боғлиқ бир қатор муаммоларга ечим бўлади. Негаки, у билан йўл ҳаракати иштирокчиларига йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлган пайтда бепул тиббий ёрдам кўрсатиш, қутқарув ишларини олиб бориш ва бошқа шошилинч ёрдам кўрсатиш мажбурияти юклатилган ташкилотлар ҳамда мансабдор шахсларга янги ваколатлар берилмоқда.

Унга кўра, сўз юритилаётган ташкилотлар ва мансабдор шахслар йўл-транспорт ҳодисаси натижасида тан жароҳатлари етказилган, транспорт воситаси ва юк шикастланган ҳолларда, зарар ўрнини қоплаш ёки маънавий зарарни компенсация қилиш, йўл белгилари, чизиқлар ва светофорларни ўзгартириш ва ўрнатиш, йўл қопламаси ҳолати ҳақидаги таклифлар ҳамда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш масалаларига доир бошқа таклифлар билан тегишли органларга мурожаат этиш ҳуқуқига эга бўлади.

Мажлисда "Қўриқлаш фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш ҳақида"ги қонун ҳам кўриб чиқилди.

Бу қонун билан "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги ва "Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси тўғрисида"ги қонунлар ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга тегишли ўзгартиришлар киритилмоқда.

Парламент палаталарига киритиш муддати аниқ белгиланмоқда

Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари қўмитаси мажлисида "Солиқ ва бюджет қонунчилиги такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун кўриб чиқилди.

Қонун билан Бюджет ва Солиқ кодексларига, "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида"ги, "Қайта тикланувчи энергия манбаларидан фойдаланиш тўғрисида"ги ҳамда "Давлат божи тўғрисида"ги қонунларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Хусусан, "Давлат бюджети тўғрисида"ги қонун лойиҳасини ва Бюджетномани Вазирлар Маҳкамаси томонидан парламент палаталарига киритиш муддати аниқ белгиланмоқда.

Бюджет жараёнининг очиқлигини таъминлаш мақсадида туманлар ва шаҳарлар ҳокимликлари жамоатчилик фикри асосида шакллантирилган тадбирлари молиялаштириш бўйича маълумотларни ўз расмий веб-сайтлари, шунингдек, "Очиқ бюджет" ахборот порталига жойлаштириб бориши Бюджет кодексида акс эттирилаётир.

Мажлисда Бухоро ва Қашқадарё вилоятлари ҳудудларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижросини ўрганиш натижаларига ҳам батафсил тўхталиб ўтилди.

Хусусан, Бухоро ва Қашқадарё вилоятлари ҳудудларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижроси доирасида қатор натижаларга эришилганлиги ҳамда бу борада келгусида амалга оширилиши зарур бўлган масалалар мавжудлиги аниқланган. Масалан, 2023 йилнинг январь — сентябрь ойларида ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми Бухоро вилоятида 37,1 трлн., Қашқадарё вилоятида 41,6 трлн. сўмни ташкил қилган.

Иқтисодий фаоллик ҳисобига кичик тадбиркорлик субъектлари сони Бухоро вилоятида 27,5 мингдан ошган. Қашқадарёда эса қарийб 5 мингга яқин янги кичик тадбиркорлик субъектлари очилган бўлиб, жами сони 29 мингдан ошиқни ташкил этмоқда.

Ўз вақтида зарур чоралар кўрилмаганлиги туфайли иккала ҳудудда ҳам ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари ижросини таъминлашда муаммо ва камчиликларга йўл қўйилган бўлиб, мажлисда шулар юзасидан масъул раҳбарлар ахборотлари эшитилди.

Йиғилишларда муҳокама қилинган масалалар бўйича Сенат қўмиталарининг тегишли қарорлари қабул қилинди.

«Халқ сўзи».

ИНСОН ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАРИ МУҲОФАЗАСИ

ҚОНУН ЛОЙИҲАЛАРИДА ЎЗ ИФОДАСИНИ ТОПМОҚДА

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Унда дастлаб Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Пекинда "Бир макон, бир йўл" учинчи халқаро форумида сўзлаган нутқи, унда илгари сурилган таклиф ва ташаббусларнинг мазмун-моҳияти, 2024 йил учун Давлат бюджетининг асосий йўналишлари ҳамда тармоқ ва ҳудудларда амалга ошириладиган вазифалар муҳокамаси юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишидаги масалаларнинг долзарблигига тўхталиб ўтилди. Шунингдек, давлатимиз раҳбарининг Ўзбек тили байрами куни муносабати билан Ўзбекистон халқига йўллаган байрам табригининг аҳамиятига урғу берилиб, ўз навбатида, миллий парламентимизда ҳам ўзбек тилини асраб-авайлашга, бойитишга, қабул қилинаётган қонунларнинг, барча қарор ва бошқа ҳужжатларнинг ўзбек тили нуқтаи назаридан мукаммал, ҳамма учун тушунарли ва равон бўлишига доимо эътибор қаратиб келинаётгани алоҳида қайд этилди.

Шундан сўнг депутатлар бир қатор муҳим қонун лойиҳаларини кўриб чиқдилар.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

Ижара муносабатлари ва пенсия таъминотида муҳим ўзгаришлар

Мажлисда "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига фуқароларнинг ижара муносабатлари ва пенсия таъминоти борасидаги ҳуқуқларини мустаҳкамлашга қаратилган ўзгартиришлар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда моддама-модда кўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, аҳоли ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, айниқса, ногиронлиги бўлган шахслар ҳуқуқларини мустаҳкамлаш, уларни жамият ҳаётининг барча соҳасида иштирок этишлари учун зарур шарт-шароитлар яратишга қаратилган ислоҳотлар изчил амалга оширилмоқда.

Мазкур қонун лойиҳаси билан "Ижара тўғрисида"ги Қонунга ногиронлиги бўлган шахсларни камситишнинг олдини олишга қаратилган ўзгартишлар киритиляпти. Амалдаги нормаларга кўра, ижара муносабатида қатнашган шахс, яъни иштирокчи ногирон бўлиб қолганда ижара шартнома муддати тўхтатилар эди. Қонун лойиҳаси билан ушбу норма чиқариб ташланмоқда.

Шунингдек, "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонунга ҳам ўзгартиришлар киритилмоқда. Унга кўра, пенсионерларга ҳисобланган, лекин улар томонидан талаб қилиб олинмаган пенсияларни олиш муддати икки бараварга, яъни ўн икки ойдан йигирма тўрт ойгача узайтирилиши, пенсиялар миқдори йил давомида товарлар ва хизматларнинг истеъмол нархлари индекси даражасининг ўсиш суръатлари инобатга олинган ҳолда ошириб борилиши белгиланяпти.

Бундан ташқари, озодликдан маҳрум қилинган даврида маҳкумлар томонидан амалга оширилган иш даври пенсия олиш ҳуқуқини берадиган фаолият тури сифатида ҳисобга олиниши кўзда тутилмоқда.

Мажлисда қонун лойиҳаси депутатлар томонидан иккинчи ўқишда қабул қилинди.

Бож миқдори пасайтирилмоқда

"Давлат божи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига маъмурий судларга мурожаат қилишда фуқароларга янада қулай шароитлар яратишга қаратилган ўзгартириш киритиш ҳақида"ги қонун лойиҳаси ҳам депутатлар томонидан иккинчи ўқишда моддама-модда муҳокама этилди.

Мамлакатимизда кейинги йилларда амалга оширилган суд-ҳуқуқ ислоҳотлари фуқароларнинг одил судловга эришиш имкониятларини янада кенгайтириш, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларининг ишончли ҳимоясини таъминлаш, шунингдек, аҳолининг судларга бўлган ишончини кучайтириш имконини бермоқда.

Мазкур қонун лойиҳаси билан "Давлат божи тўғрисида"ги Қонунга ўзгартириш киритилмоқда. Унга мувофиқ, фуқаролар ўзларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини бузаётган маъмурий органлар, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари, улар мансабдор шахсларининг қарорлари, ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан маъмурий судларга мурожаат этганда ундириладиган давлат божи миқдорини пасайтириш белгиланмоқда.

Қизғин давом этган баҳс-мунозарадан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Давлат божи айбдор тарафдан ундирилади

Мажлисда "Маъмурий судларга шикоят қилиш тартиби соддалаштирилиши муносабати билан "Давлат божи тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси муҳокама марказида бўлди.

Таъкидланганидек, бугунги кунда фуқаро ва тадбиркорлик субъектлари томонидан давлат органлари ва бошқа ташкилотлар, улар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф қарорлари устидан маъмурий судларга шикоят қилинишида давлат божининг олдиндан ундирилиши судга мурожаат этиш имкониятини чекламоқда.

Ушбу қонун лойиҳаси билан маъмурий судларга шикоят қилишда фуқаро ва тадбиркорлик субъектларидан давлат божини ундирмаслик, бунда давлат божини ишни кўриб чиқиш натижаси бўйича айбдор тарафдан ундириш тартиби жорий этилмоқда.

Муҳокамадан сўнг, қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Интернет ва алоқа қамровини ошириш учун шароит яратилади

Мажлисда "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига олис ҳудудларда интернет ва алоқа қамровини ошириш учун шароитларни кенгайтиришга қаратилган қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Муҳокама аввалида депутатлар мамлакатимизда маҳаллий йўлдош алоқа тармоғининг бугунги кунда қай даражада йўлга қўйилгани, бу борада олиб борилаётган ишларга эътибор қаратди.

Қайд этилганидек, республиканинг тоғли ва олис ҳудудларида интернет ва алоқа қамровини таъминлашда бир қатор қийинчиликлар вужудга келяпти. Бу эса мавжуд алоқанинг сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда. Ушбу алоқа тармоғи учун, қонунчиликка кўра, белгиланган давлат божи катта миқдорда тўланиши зарурлиги олиб борилаётган ислоҳотларнинг кейинги ривожига тўсиқ бўлмоқда.

Ушбу қонун лойиҳаси билан мазкур тўсиқларни четлаб ўтган ҳолда, маҳаллий йўлдош алоқа тармоғини лойиҳалаштириш, қуриш, улардан фойдаланиш ва хизматлар кўрсатиш учун мавжуд давлат божларини камайтириш орқали маҳаллий йўлдош алоқа турларини кўпайтириш ва уларнинг фаолият кўрсатиши учун кенг имкониятларни яратиш назарда тутилмоқда.

Депутатларнинг таъкидлашича, ушбу қонун лойиҳасининг қабул қилиниши орқали Ўзбекистон Республикаси ҳудудида замонавий йўлдош алоқа тизимларидан фойдаланиш учун рухсат бериш тартиби белгиланади. Республикамиз ҳудудига йўлдош алоқа тизимлари ускуна ва терминалларни қонуний асосда олиб кириш ва фойдаланишга имконият яратилиб, йўлдош алоқа тизимларининг қонуний асосда тезкор-қидирув тадбирлари тизимларига уланиш масалалари ҳуқуқий ечим топади.

Қизғин давом этган савол-жавоблардан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Болалар омбудсманини сайлаш тартиби

Бир гуруҳ депутатлар томонидан қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида ишлаб чиқилган — "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Бола ҳуқуқлари бўйича вакили (Болалар омбудсмани) тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ҳам мажлисда биринчи ўқишда кўриб чиқилди.

Қонун лойиҳаси билан Бола ҳуқуқлари бўйича вакилнинг асосий вазифалари, ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, шунингдек, бола ҳуқуқини ҳимоя қилиш борасида бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатлари белгиланмоқда.

Бундан ташқари, лойиҳа билан Болалар омбудсманини сайлаш тартиби жорий этилмоқда. Яъни, ушбу лавозимга номзод Қонунчилик палатаси ва Сенат томонидан депутат ва сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан 5 йил муддатга сайланиши ҳамда Олий Мажлис палаталарига Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан киритилиши таклиф этилмоқда.

Болалар омбудсмани маърузаси Олий Мажлис палаталарининг мажлисларида ҳар йили эшитилиши назарда тутиляпти. Шу билан бирга, боланинг бузилган ҳуқуқлари, эркинликлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда тиклаш мақсадида суд жараёнларида қатнашиши, вояга етмаган шахс иштирокчиси бўлган жиноят иши ҳужжатлари билан танишиш, вояга етмаган шахс манфаатларини кўзлаб, прокуратурага ҳукм устидан протест билдириш ҳақида мурожаат қилиши белгиланмоқда.

Мажлисда қонун лойиҳаси депутатлар томонидан биринчи ўқишда қабул қилинди.

* * *

Қонунчилик палатаси мажлисида, шунингдек, бир гуруҳ депутатлар томонидан қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида ишлаб чиқилган — "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига сайлов ва референдум ўтказиш тартибини янада такомиллаштиришга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Конституциявий қонун лойиҳаси ҳам қизғин савол-жавоб ва тортишувларга бой бўлди. Муҳокама натижаларидан келиб чиқиб, қонун лойиҳасини такомиллаштириш юзасидан қўмита бир қатор вазифалар олди.

Ялпи мажлис ўз ишини бугун — 25 октябрь куни ҳам давом эттирадиган бўлди. Бу ҳақда газетанинг кейинги сонларида батафсил ахборот берилади.

Олий Мажлис
Қонунчилик палатаси
Парламент ахборот маркази.

25 октябрь — Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари ходимлари куни

МАҲАЛЛАЛАРДА КРИМИНОГЕН ВАЗИЯТНИ ЯХШИЛАШ ЙЎЛИДА

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ички ишлар органлари фаолияти самарадорлигини ошириш, уни мутлақо янги замонавий босқичга кўтариш, соҳа ходимларининг аҳоли билан ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш ҳамда уларни аҳолига ўз вақтида ва сифатли ёрдам кўрсатадиган, ҳар бир ходими томонидан "Халқ манфаатларига хизмат қилиш"ни ўз хизмат бурчи деб биладиган ижтимоий йўналтирилган профессионал тузилмага айлантиришга қаратилган кенг кўламли амалий ишлар бажарилди.

Ички ишлар органлари фаолиятининг барча соҳасини тубдан такомиллаштиришга қаратилган муҳим норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Натижада фаолият мазмуни бутунлай ўзгарди. Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашишнинг мутлақо янги тизими яратилди.

Таъкидлаш жоизки, юртимизда криминоген вазиятни яхшилаш ҳамда маҳаллаларда осойишталикни таъминлаш ҳар доим долзарб масалалардан бири бўлиб келган. Бу борада давлатимиз раҳбари томонидан берилган топшириқлар ҳудудларда тизимли равишда ижрога қаратилмоқда. Албатта, мазкур жараёнларда ички ишлар идоралари ходимлари янада ҳушёр, фаол ва масъулиятли бўлиши талаб этилади. Зеро, ҳар бир маҳаллани жиноятчиликдан холи ҳудудга айлантириш жамиятда тинч ва осойишта ҳаётни таъминлашнинг асосий шартларидан биридир.

Вазирлик маълумотига кўра, сўнгги пайтларда мазкур вазифаларнинг бажарилишини назоратга олиш мақсадида Ўзбекистон ички ишлар вазири раҳбарлигида идоралараро ишчи гуруҳ тузилган. Улар томонидан ҳудудларга чиқилиб, тунги вақтларда ташкил этилаётган ишлар жойида ўрганиляпти.

Хусусан, яқинда мазкур ишчи гуруҳ аъзолари пойтахтимизнинг Сергели, Янгиҳаёт ҳамда Бектемир туманларида ички ишлар органлари томонидан жамоатчилик билан ҳамкорликда тунги вақтларда олиб борилаётган тадбирлар ҳолатини таҳлил этди. Шу билан бирга, ҳудудий электр тармоқлари корхоналари, тез тиббий ёрдам масканлари фаолияти ҳамда бозорларда татбиқ қилинаётган хавфсизлик чоралари ҳам ўрганилди.

Ўрганишлардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, Сергели тумани 3-ИИБда тунги навбатчилик сменаси ҳамда "Ҳамкор" махсус рейдга жалб этилган шахсий таркиб самарали фаолият кўрсатаётир. Ички ишлар бўлимига қарашли маъмурий ҳудудда жойлашган 13 та маҳаллада жиноятларнинг барвақт профилактикасига қаратилган ишлар тизимли равишда амалга оширилаётгани натижасида ҳудудда криминоген вазият 26 фоизга яхшиланган.

Ушбу туман электр тармоқлари корхонасида ташкил қилинган тунги навбатчилик фаолияти, таъминотда юзага келган нософликлар ҳамда уларни бартараф этиш бўйича кўрилаётган чоралар ҳам эътибордан четда қолмади. Корхонада керакли ускуна ва электр жиҳозлари захирасини яратиш масалаларини ҳал қилишга келишиб олинди.

Галдаги манзил — Янгиҳаёт тумани 2-ИИБ бўлиб, унинг тунги хизматга жалб этилган шахсий таркиби хизмати билан танишилди. Маълум бўлишича, соҳа ходимларининг ўз вазифасига масъулият билан ёндашиши муваффақиятлар омили бўлмоқда. Хусусан, ушбу маъмурий ҳудудда жойлашган 7 та маҳаллада криминоген вазият барқарорлиги таъминланмоқда.

Мазкур ижобий тажрибаларни бошқа туманларга татбиқ этиш, бунда ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари ҳамда жамоатчилик вакиллари иштирокида криминоген оғир маҳаллаларга тунги навбатчиликка жалб қилинган зарур куч ва воситалар тақсимланиб, аҳоли билан тўғридан-тўғри мулоқотни йўлга қўйиш, аниқланган муаммоларни жойида бартараф этиш бўйича галдаги муҳим вазифалар белгилаб олинди.

Ишчи гуруҳ томонидан Бектемир тумани 4-ИИБда шахсий таркибнинг хизмат жараёни ҳам ўрганилди. Туманда содир этилаётган жиноятлар сони 7,5 фоизга камайишига эришилган бўлса-да, улар айрим турларининг ошиб кетишига йўл қўйилгани қаттиқ танқид қилинди.

Умуман олганда, ишчи гуруҳ аъзолари томонидан соҳадаги намунавий тажрибаларни амалиётга татбиқ қилишга қаратилган чора-тадбирлар ижросини ўрганиш ишлари бошқа туманларда ҳам давом эттириляпти. Зеро, маҳаллаларда тинчлик-осойишталикни таъминлаш ва турли жиноятлар содир қилинишининг олдини олиш кечиктириб бўлмайдиган масъулиятли вазифадир.

«Халқ сўзи».

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1041. 32 669 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ISSN 2010-8788

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-259-74-51; котибият 71-259-74-53;
эълонлар 71-259-74-55.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислом Каримов кўчаси, 55-уй.

Навбатчи муҳаррир — З. Худойшукуров.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎзА якуни — 01.00 Топширилди — 02.10 1 2 3 4 5 6